

Mottagare

Miljö- och byggnämnden

Uppdaterad prioriteringsmodell för detaljplaneuppdrag 2026

Förslag till beslut

1. Miljö- och byggnämnden beslutar att anta uppdaterat förslag till prioriteringsmodell för detaljplaneuppdrag.
2. Miljö- och byggnämnden ger förvaltningen i uppdrag att klassa in befintliga planuppdrag enligt ny prioriteringsmodell.

Sammanfattning

Miljö- och byggnämnden beslutade 2022-10-18 i ärende MBN 2022/2426 att anta ett förslag till prioriteringsmodell för detaljplaneuppdrag. I beslutet framkommer att miljö- och byggnämnden i december varje år ska kunna besluta om ändring av prioriteringsmodellen utifrån de förutsättningar och behov som då råder. Senaste uppdateringen av prioriteringsmodellen antogs av miljö- och byggnämnden 2025-02-12 i ärende MBN 2024/2475.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har fortsatt många detaljplaneuppdrag i relation till tillgängliga resurser och därmed kvarstår behovet att arbeta med prioriteringar för detaljplaneuppdragen. Det råder ett fortsatt stort behov av att få fram planlagd mark på Gotland.

Den gällande prioriteringsmodellen föreslås att ändras för att bättre stämma överens med nuvarande förutsättningar och den politiska viljeinriktningen. Sedan modellen infördes har fokus varit på att möjliggöra ett stort antal bostäder, det nya förslaget innebär att det blir mer fokus på att möjliggöra verksamheter och att möta behovet av småhus för permanentboende. Listan med kriterier revideras och grupperas in i fyra prioriteringskategorier; prioritet 1-3 och vilande. Ärenden inom prioritet 3 är redo att fördelas först efter att ärenden inom prioritet 1 och 2 är fördelade. Ärenden med jämbördig samhällsnytta inom varje kategori fördelas efter tidpunkt när positivt planbesked gavs. Detaljplaneuppdrag med längst väntetid fördelas först.

Prioritet 1

- Möjliggör samhällsviktig verksamhet eller infrastruktur (klimatanpassning, el, vatten, avlopp, sjukhus, försvar etc.).

- Möjliggör viktig offentlig service (skolor, förskolor, vård- och omsorgsboenden etc.).
- Möjliggör nya, viktiga företagsetableringar eller en avsevärd utökning av pågående verksamhet.
- Omfattar Region Gotlands beslutade och prioriterade exploateringsprojekt.
- Är av stor vikt för Gotlands landsbygd och befolkning.
- Möjliggör minst 10 bostadsenheter inom områden som har en hög andel permanentboende.

Prioritet 2

- Möjliggör färre än 10 bostadsenheter inom områden som har en hög andel permanentboende.
- Möjliggör för en utökning av pågående verksamhet.
- Upphävande eller ändring av en gällande detaljplan där åtgärden även gynnar ett allmänt intresse.

Prioritet 3

- Detaljplaneärenden som inte uppfyller prioriteringsgrunderna för prioritet 1 eller prioritet 2 ges prioritet 3. Exempel på dessa ärenden är ändringar eller upphävanden av gällande detaljplaner som huvudsakligen endast gynnar enskilda intressen.
- Detaljplaneprojekt som är lokaliserade inom områden med en låg andel permanentboende.
- Planer där utsikterna för ett genomförande är särskilt låga.

Vilande planer

- Detaljplaneärenden som har påbörjats men avstannat på grund av yttre omständigheter.

Bedömning

Förvaltningens bedömning är att förslaget är i linje med regionens måluppfyllelse och matchar rådande förutsättningar inom bostadsförsörjningen. Den nya modellen med kategorier bedöms ge ökad tydlighet kring hur uppdragen prioriteras.

Om förslaget antas önskar förvaltningen återkomma till miljö-och byggnämnden med ett förslag på klassning av befintliga planuppdrag enligt ny prioriteringsmodell.

Beslutsunderlag

SBF Tjänsteskrivelse prioriteringsmodell daterad 2025-12-02
Rapport prioriteringsmodell detaljplaner daterad 2025-12-02

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Lise Langseth
Samhällsbyggnadsdirektör

Richard Löwenborg
Avdelningschef planering och geografisk
information